

Drugog novembra 2102. godine u Sremskim Karlovcima, otvoren je renovirani podrum Departmana za vinogradarstvo u Sremskim Karlovcima i tom prilikom otkrivena spomen bista osnivaču i prvom direktoru ove ustanove prof. dr Dragoslavu Milisavljeviću. O životu i radu ovog srpskog velikana, govorio je, takođe jedan velikan, prof. dr Vladimir Kovač.

S obzirom da je o profesoru Milisavljeviću relativno malo napisano, a da je reč o izuzetnom čoveku, na stranicama časopisa TOPSRBIJA prenosimo reči profesora Kovača: „Pozdravljam sve prisutne, posebno Mihajla Papića, jedinog iz porodice Dragoslava Milisavljevića, prisutnog ovde. Dozvolite mi da se prvo zahvalim direktoru Instituta, profesoru Keseroviću i njegovim saradnicima, što su me pozvali na ovu proslavu i omogućili mi da evociram izvesne uspomene na profesora Milisavljevića kod onih koji su ga poznavali, a da one mlađe, u najkraćim crtama, upoznam sa velikanom naše struke. Dragoslav Milisavljević je rođen u selu Rataje, nedaleko od Drenove i Župskog Aleksandrovcu. Osnovnu školu je završio u rodnom mestu, nižu poljoprivrednu školu u Aleksandrovcu, a srednju poljoprivrednu školu u Valjevu. To su bile godine kada je Srbija slala određen broj pametne dece na školovanje u inostranstvo, u Prag, Beč, Pariz itd. Dragoslav Milisavljević je, kao jedan iz te grupe, dospao u Tuluz, na Poljoprivredni fakultet, gde je diplomirao 1932. godine kao najbolji đak generacije. Po povratku u zemlju 1933. godine, zaposlio se u Enološkoj stanici u Vršcu, i bio direktor te ustanove od 1941. do 1947. godine, kada je prešao u Sremske Karlovce. Još 1946. godine u Vojvodini je pokrenuta inicijativa da se i u Sremskim Karlovcima otvori enološka stanica. U svim tim razgovorima aktivno je učestvovao i Dragoslav Milisavljević i stalno insistirao na tome da nijedna privredna grana ne može računati na ozbiljniji napredak ako se ne oslanja na svoju istraživačku službu. Zagovarao je da je pre enološke stanice, kao kontrolne ustanove, potrebna naučna ustanova u kojoj bi se izvodili istraživački radovi iz oblasti vinogradarstva, vinarstva i voćarstva. Naišao je na razumevanje kod sagovornika i dobio saglasnost da formira zavod. Zavod je počeo da radi 1947. godine, da bi ubrzo, zahvaljujući postignutim rezultatima ostvarenim pod njegovim rukovodstvom, prerastao u Institut republičkog značaja. U svom najvećem usponu, ovaj Institut je bio jedan od najpriznatijih ustanova iz oblasti vinogradarstva i vinarstva u srednjoj Evropi. Profesor Milisavljević je bio direktor te ustanove od samog osnivanja do 1957. godine, kada je izabran za profesora na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu, za predmet vinogradarstvo i voćarstvo. U Institutu je ostao i dalje kao honorarni direktor do 1960. godine, kada je izabran za redovnog profesora na katedri za tehnologiju vina na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu. U jednom momentu bio je i dekan tog fakulteta. Kao marljiv student, sigurno je sa fakulteta u Tuluzu poneo solidna znanja, ali kao Ratajac, rođen i

odrastao pored čokota, posebno se trudio da sagleda kako je ova grana organizovana u Francuskoj, kao najvećoj vinogradarsko-vinskoj zemlji u svetu. Po povratku u zemlju naišao je, dozvolite mi da se tako izrazim, „na neorano polje i gde god se nešto smišljeno zabolo, moralo je uroditi plodom“. Još u Vršcu počeo je da pravi prve istraživačke korake. Oprobao se u različitim oblastima. U to vreme vinogradarima je najviše problema zadavala plamenjača. On je detaljno izučio fiziologiju parazita koji izaziva tu bolest i razradio metodu za borbu protiv tog parazita. Profesor Branas, tada jedan od vodećih vinogradara u svetu, uneo je metodu profesora Milisavljevića u svoj udžbenik kao metodu zasnovanu na naučnim principima. Do Drugog svetskog rata, pa i u određenom periodu posle, u nas su bile zastupljene autohtone sorte tipa Slankamenke, Dinke, Krece, a među crnim sortama u Srbiji je dominirao Prokupac. Sve te sorte su manje ili više skromnijih mogućnosti. U cilju podizanja kvaliteta na viši nivo počelo se tada sa introdukcijom kvalitetnih zapadnoevropskih sorti, ali i na stvaranju novih sorti ukrštanjem neke od naših autohtonih sorti sa pojedinim zapadnoevropskim. Profesor Milisavljević je autor prve tri nove jugoslovenske bele vinske sorte: Neoplante, Sirmiuma i Župljanke, koje su priznate 1970. godine, a sa izvesnim zakašnjenjem priznata mu je i kvalitetna crna sorta koja je dobila ime Probus. Međutim, najznačajnije radove ostvario je iz vinarstva, iz svoje najuže oblasti interesovanja. Zapaženi su njegovi radovi o redoks potencijalu vina. Omiljena tema su mu bile bojene materije grožđa i tehnologija crvenih vina. U doktorskoj disertaciji, koju je odbranio na Poljoprivrednom fakultetu u Zemunu 1953. godine, izneo je svoje rezultate o antibiotskom dejstvu zelene plesni-jedne vrste Penicilijuma, na važnije mikroorganizme šire i vina. Veoma su bili zapaženi njegovi radovi iz mikrobiologije vina pa je sigurno i to bio jedan od razloga što je izabran za predsednika Potkomisije za mikrobiologiju vina Međunarodne organizacije za lozu i vino, čije je sedište u Parizu, a u kojoj je profesor Milisavljević bio delegat naše zemlje od 1950. godine. Pomenutom Potkomisijom uspešno je rukovodio sve do svoje smrti. Ali, ono po čemu će se njegovo ime i dalje spominjati u literaturi je tretiranje šire bentonitom u cilju sprečavanja proteinskog i oksidaznog preloma vina. Nakon rezultata koje je saopštio 1964. godine na Međunarodnom simpozijumu u Bordou, ovaj postupak je prihvaćen kao redovna operacija u proizvodnji belih vina. Kao i naučni radnik, profesor Milisavljević je bio izvanredan predavač, veoma cenjen i omiljen od svojih studenata. Nije on morao da proverava ko je prisutan na času jer je izostao samo onaj ko je bio stvarno bolestan ili sprečen nekom drugom višom silom. U tom smislu izneću jedan primer: jedan njegov učenik, kada je trebalo da se predstavi na određenom skupu, nije kazao da je završio Tehnološki fakultet u Novom Sadu, već da je diplomirao na tehnologiji vina kod profesora Milisavljevića. Rano nas je napustio. Mogao je još dosta lepog da pruži i studentima i struci, a posebno nama, tada mladim saradnicima. Ja sam taj gubitak posebno teško doživeo, jer kada sam krenuo njegovim stopama dovoljno je bilo samo da kažem da sam asistent profesora Milisavljevića, i da mi se vrata širom otvore. Nastojao sam da mu se odužim tako da se ne pokaje što me je negde ili nekome preporučio i da ne dozvolim da se vrata koja mi je otvorio zatvore za mnom. Ubrzo posle smrti, supruga profesora Milisavljevića me je pozvala u kuću i saopštila da je u dogovoru sa ćerkom i bližom rodbinom odlučila da mi pokloni biblioteku profesora Milisavljevića. Teško je opisati koliko sam bio srećan i ponosan što je izbor pao na mene. Ali, imajući na umu i to da uvek postoji mogućnost da se za nešto pokajete, da se u nekog ili u nešto razočarate, kada sam preneo biblioteku kod sebe, zaveo sam celokupni materijal i jedan primerak predao gospođi Milisavljević. Kada je došlo vreme da se i ja povučem, tu biblioteku, uz materijal koji sam i ja u međuvremenu sakupio, preneo sam ovde, u ustanovu koju je osnovao profesor Milisavljević. Živim u ubeđenju da sam se na taj način najbolje odužio

svom učitelju. Mene je posebno obradovao Vaš gest što ste prilikom renoviranja oglednog podruma ugradili i spomen-ploču profesoru Milisavljeviću. Time ste dokazali svoju veličinu i zrelost. Jer, uvažavajući prošlost, verujem da ćete umeti da izaberete i pravi put za uspešnu budućnost, i vašu lično i budućnost ustanove u kojoj radite, što Vam ja iskreno želim.“

